

CURTEA DE APEL
BĂLȚI

Str. Ștefan cel Mare 54
MD-3100 Bălți
Republica Moldova

0,38

M

AVIZ RECOMANDAT

R OP Bălți - 21
Nr. 64372/15

m. Chișinău

str. V. Cupcea, 72 ap. 1

MD-3100, str. Ștefan cel Mare, 54 mun. Bălți
Republica Moldova
CURTEA DE APEL BĂLȚI
13. MAR. 2015
Ieșire Nr. 5369

Centrul de Informații
Genderdoc - M

2a-68/15

Mun. Bălți str. Șt. cel Mare, 54
Curtea de Apel Bălți

2a-68/15 3/1 recomandat

MD-3100, str. Ștefan cel Mare, 54 mun. Bălți
Republica Moldova
CURTEA DE APEL BĂLȚI
10. MAR. 2015
Ieșire Nr. 5369

Centrul de informații Genderdoc-M

Chișinău, str. V. Cupcea 72, ap. 1

Chiriarul Eparhiei de Bălți și Fălești a bisericii ortodoxe - Bălți, str. V. Puiu 1

Curtea de Apel Bălți Vă expediază copia deciziei din 19. 02. 2015 a Colegiului civil al
Curții de Apel Bălți pentru a lua cunoștință.

Anexă: copia deciziei pe 6 file.

Judecătorul
Curții de Apel Bălți

A. Corcenco

A. Corcenco

CURTEA DE APEL BĂLȚI

Judecătorii,

Prima instanță: Judecătoria Bălți (judecătorul, Aliona Donos)

Dosarul Nr. 2a-68/15

Aliona Corcenco

Dumitru Corolevschi

DECIZIE

Colegiul Civil și de Contencios Administrativ

19 februarie 2015

mun.Bălți

Instanța compusă din:

Președintele ședinței:

Iulia Grosu

Judecătorii:

Aliona Corcenco, Dumitru Corolevschi

Grefier:

Roxana Iacubovscaia

examinând în ședința publică cererea de apel depusă de către Marchel, Episcopul de Bălți și Fălești din Eparhia de Bălți și Fălești a Bisericii Ortodoxe (Mihăiescu Nicolae Vladimir), în pricina civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Centrul de Informații „GENDERDOC-M”, împotriva lui Marchel, Episcopul de Bălți și Fălești din Eparhia de Bălți și Fălești a Bisericii Ortodoxe (Mihăiescu Nicolae Vladimir), privind recunoașterea declarației ca fiind discurs de ură și incitare la discriminare a persoanelor cu orientare homosexuală, obligarea să aducă scuze publice și să dezmință informația răspândită, repararea prejudiciului moral pentru ofensa adusă prin discursul de ură și incitare la discriminare, compensarea cheltuielilor de judecată, împotriva hotărârii judecătorești Bălți din 09 iunie 2014, prin care acțiunea s-a admis, Colegiul civil

c o n s t a t ă :

Pretențiile reclamantului:

1. La data de 19.11.2012 Centrul de Informații GENDERDOC-M a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Marchel, Episcopul de Bălți și Fălești din Eparhia de Bălți și Fălești a Bisericii Ortodoxe, privind recunoașterea declarației ca fiind discurs de ură și incitare la discriminare a persoanelor cu orientare homosexuală, obligarea să aducă scuze publice și să dezmință informația răspândită, repararea prejudiciului moral pentru ofensa adusă prin discursul de ură și incitare la discriminare, compensarea cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul a invocat că, Centrul de Informații GENDERDOC-M a aflat despre declarația publică a pîrîtului la 30 septembrie 2012 pe care acesta a oferit-o într-un interviu pentru Publika TV. În cadrul interviului pîrîtul a declarat următoarele: „Legea de egalitatea a șanselor care a deschis larg poarta pentru, ași zice eu, creîndu-le în sensul acesta condiții de Edem, un rai pentru homosexuali, să-i mai stopeze un pic să nu li se permită chiar să se angajeze în cîmpul de lucru în instituțiile educaționale, în instituțiile de ocrotire a sănătății și instituțiile de alimentare publică. Închipuiți-vă că un homosexual, 92 la sută din numărul cărora sunt purtători de BИЧ de SIDA sunt bolnavi de SIDA se angajează la o stație de transfuzie a sîngelui, aceasta este o catastrofa”.

3. La 15 octombrie 2012 reclamantul a adresat pîrîtului o cerere prealabilă prin care a cerut scuze publice la adresa comunității persoanelor LGBT pentru declarația sa prin care incită la discriminarea persoanelor cu orientare homosexuală, să dezmință informația privind „92 la sută din numărul cărora sunt purtători de SIDA sunt bolnavi de SIDA” și să repare prejudiciul moral cauzat astfel onoarei și demnității persoanelor cu orientare homosexuală. Consideră că astfel de declarații sînt false și constituie discurs de ură și incitare la discriminare a persoanelor cu orientare homosexuală, ceea ce depășește limitele libertății de exprimare. În scrisoare deasemenea se indică asupra rolului sporit al pîrîtului în calitatea dînsului de reprezentant al Bisericii Ortodoxe de a promova toleranță, și nu ură printre membrii societății.

4. Pînă în ziua depunerii cererii de chemare în judecată, pîrîtul nu a comunicat cu reclamantul să aducă la cunoștință răspunsul în baza cererii prelabile. Chiar și după expirarea termenului de 5 zile oferit de lege, pîrîtul a refuzat examinarea cererii prelabile.

5. Mai indică reclamantul că, pîrîtul a făcut declarații publice despre persoanele cu orientare homosexuală, afirmînd că legea cu privire la asigurarea egalității este un EDEM, un rai pentru ei, făcînd uz de poziția pe care o ocupă - Episcop al Eparhiei de Bălți și Fălești - pentru a chema membrii societății să nu le permită „să se angajeze în cîmpul muncii, în instituțiile educaționale, în instituțiile de ocrotire a sănătății și în instituțiile de alimentare publică”, considerînd că persoanele cu orientare homosexuală sînt nedemni și periculoși. Pîrîtul cheamă în mod direct societatea să discrimineze persoana, doar pentru că are orientare homosexuală, doar pentru că este într-o relație cu partener de același sex.

6. Pîrîtul în mai multe declarații de ale sale a afirmat că nu vrea să-i vadă în stradă pe persoanele cu orientare homosexuală, a chemat societatea la ură față de ei numindu-i „denaturări de la legile firești”, „cu abateri”, „cu devieri”, „mîrșevenie” și altele. Toate acestea pîrîtul le exprimă, după cum afirmă el, în lumina convingerilor sale religioase, fiind convins că, în calitate de lider al Eparhiei de Bălți și Fălești, face un mare bine societății divizîndu-i în buni și răi, chemînd la ură unul față de alții.

7. Aceste declarații ale pîrîtului sînt discursuri de ură și incitare la discriminare, contribuie la stigmatizarea persoanelor cu orientare homosexuală ca fiind persoane nedemne, și încurajează la acțiuni de violență și discriminare.

8. Este falsă declarația pîrîtului precum că 92 la sută din numărul persoanelor cu orientare homosexuală sunt purtători de SIDA, bolnavi de SIDA. Conform datelor Centrului Național de Sănătate Publică al Ministerului Sănătății, în pagina 3 din Buletinul Informativ, situația în infecția HIV/SIDA perioada de referință 2011, se indică „ca și în anii precedenți (2009-2010) se menține creșterea numărului de persoane infectate pe cale heterosexuale - 86,26% (2010 86,79%)...”. Raportul oficial nu confirmă că 92% de persoane care trăiesc cu HIV sau SIDA sînt de orientare homosexuală.

9. Deși pîrîtul pretinde a fi un om religios, declarațiile sale publice sînt necargumentate și nefondate științific, avînd ca scop răspîndirea urii și incitare la discriminarea persoanelor cu orientare homosexuală, deși religia pe care o propovăduiește are la bază toleranță și iubire față de aproapele său.

10. Centrul de Informații GENDERDOC-M susține și apără drepturile persoanelor cu orientare homosexuală, comunitatea LGBT. Declarațiile pîrîtului, răspîndite într-o perioadă de timp cînd homofobia este pe larg răspîndită în societate, nu contribuie la rezolvarea problemelor cu care se confruntă persoanele LGBT, dimpotrivă reafirmă ideea că e bine să fie tratați cu ură și discriminare. Discursul pîrîtului adaugă la homofobia și dezinformarea societății, instigînd la ură față de persoanele cu orientare homosexuală, din care motiv a solicitat în cererea prealabilă scuze publice la adresa comunității LGBT și dezmințirea informației.

11. Discursul de ură și incitarea la discriminarea persoanelor cu orientare homosexuală de către pîrît lezează onoarea și demnitatea persoanelor cu orientare homosexuală care fiind titulari de drepturi și libertăți garantate și protejate de Constituția Republicii Moldova și Convenția Europeană de Drepturile Omului, au dreptul la protecție împotriva defăimării și răspîndirii informației false.

12. În opinia reclamantului, declarațiile pîrîtului fiind evident bazate pe informație distorsionată și falsă, implică răspunderea pîrîtului ca persoană publică a Bisericii Ortodoxe, fiind Eparhul Eparhiei de Bălți și Fălești, care deseori face declarații pentru presă și respectiv are o responsabilitate crescîndă în comparație cu ceilalți membri ai societății în exercitarea libertății de exprimare. Asta pentru că declarațiile pîrîtului pot servi temei pentru acțiuni de discriminare și ură, și cad sub incidența Articolului 17 al Convenției Europene care interzice unei persoane să abuzeze de drepturile sale distrugînd astfel drepturile celorlalți membri ai societății. Exercițarea dreptului la libertatea religiei și a opiniei nu poate duce ca consecință la discriminarea, marginalizarea și ură față de persoanele cu orientare homosexuală. Indiferent de orientarea sexuală, o persoană rămîne a fi creștin, catolic, martor Iehova, baptist sau de orice altă confesiune religioasă. Confesiunea religioasă împărtășită de orice persoană nu-i oferă dreptul acesteia să incite la discriminare, ură și intoleranță față de persoane de alte religii, altă rasă, altă limbă, altă orientare sexuală, pentru că acest lucru constituie abuz și este interzis prin prisma Articolului 17 al Convenției.

13. Centrul de Informații GENDERDOC-M are dreptul la repararea prejudiciului moral cauzat prin discursul de ură, intolerantă, incitarea la discriminare și pentru răspîndirea informației false de către pîrît, pentru că au fost ofenșați pe motiv al orientării sexuale și pentru că aceste declarații îi face țintă pentru ură și discriminare și apreciază prejudiciul moral cauzat de pîrît în sumă de 10000 (zece mii) lei.

14. Cere, reclamantul Centrul de Informații GENDERDOC-M, recunoașterea următoarei declarații a pîrîtului despre homosexualitate și HIV/SIDA, ca fiind discurs de ură și incitare la discriminare a persoanelor cu orientare homosexuală presupuse a fi purtători de HIV/SIDA: „Legea de egalitate a șanselor care a deschis larg poarta pentru, așa zice eu, creîndu-le în sensul acesta condiții de Edem, un rai pentru homosexuali, să-i mai stopeze un pic să nu li se permită chiar să se angajeze în cîmpul de lucru în instituțiile educaționale, în instituțiile de ocrotire a sănătății și instituțiile de alimentare publică, închipuiți-vă că un homosexual, 92 la sută din numărul cărora sunt purtători de BИЧ de SIDA se angajează la o stație de transfuzie a sîngelui, aceasta este o catastrofă”;

recunoașterea următoarei declarații a pîrîtului ca fiind falsă și astfel aducînd prejudiciu onoarei și demnității persoanelor cu orientare homosexuală: „92 la sută din numărul cărora sunt purtători de BИЧ de SIDA sunt bolnavi de SIDA ...”; obligarea pîrîtului să aducă scuze publice reclamantului și să dezmință prin aceleași surse mass media informația falsă răspîndită, și anume prin aducerea la cunoștință publicului a dispozitivului hotărîrii pe marginea acestui caz și pronunțarea frazei „Este falsă declarația mea precum că 92 la sută din numărul persoanelor homosexuale sunt purtători sau bolnavi de SIDA. Cer scuze de la persoanele homosexuale pentru această declarație falsă”; încasarea sumei de 10 000 (zece mii) lei cu titlu de prejudiciu moral pentru ofensa adusă de pîrît prin discursul de ură și incitarea la discriminare; încasarea de la pîrît a cheltuielilor de judecată în sumă de 300 lei taxa de stat și onorariul pentru serviciile juridice în sumă de 6 000 (șase mii) lei, achitată de reclamant.

Poziția instanței de fond:

15. Prin încheierea judecătoreiei Bălți din 21 noiembrie 2012 s-a dispus: admite cererea reclamantului Centrul de Informații GENDERDOC-M privind asigurarea acțiunii. Se obligă pîrîtul, Episcopul de Bălți și Fălești din Eparhia de Bălți și Fălești a Bisericii Ortodoxe – Marchel, de a se abține de la repetarea și răspîndirea declarațiilor despre homosexualitate care fac obiect al acestei acțiuni, pînă la adoptarea hotărîrii judecătorești definitive pe fondul cauzei. (f-d-41 inclusiv pe verso)

16. Prin hotărîrea judecătoreiei Bălți din 09 iunie 2014, s-a hotărît: se admite cererea de chemare în judecată depusă de Centrul de Informații GENDERDOC-M împotriva lui Marchel, Episcopul de Bălți și Fălești din Eparhia de Bălți și Fălești a Bisericii Ortodoxe, privind recunoașterea declarației ca fiind discurs de ură și incitare la discriminare a persoanelor cu orientare homosexuală, obligarea să aducă scuze publice și să dezmință informația răspîndită, repararea prejudiciului moral pentru ofensa adusă prin discursul de ură și incitare la discriminare, compensarea cheltuielilor de judecată. Se recunoaște următoarea declarație a lui Marchel, Episcopul de Bălți și Fălești din Eparhia de Bălți și Fălești a Bisericii Ortodoxe, despre homosexualitate și HIV/SIDA, ca fiind discurs de ură și incitare la discriminare a persoanelor cu orientare homosexuală presupuse a fi purtători de HIV/SIDA: „Legea de egalitate a șanselor care a deschis larg poarta pentru, așa zice eu, creîndu-le în sensul acesta condiții de Edem, un rai pentru homosexuali, să-i mai stopeze un pic să nu li se permită chiar să se angajeze în cîmpul de lucru în instituțiile educaționale, în instituțiile de ocrotire a sănătății și instituțiile de alimentare publică, închipuiți-vă că un homosexual, 92 la sută din numărul cărora sunt purtători de BИЧ de SIDA se angajează la o stație de transfuzie a sîngelui, aceasta este o catastrofa.” Se recunoaște următoarea declarație a lui Marchel, Episcopul de Bălți și Fălești din Eparhia de Bălți și Fălești a Bisericii Ortodoxe, ca fiind falsă și astfel aducînd prejudiciu onoarei și demnității persoanelor cu orientare homosexuală: „92 la sută din numărul cărora sunt purtători de BИЧ de SIDA sunt bolnavi de SIDA” Se obligă Marchel, Episcopul de Bălți și Fălești din Eparhia de Bălți și Fălești a Bisericii Ortodoxe, să aducă scuze publice Centrului de Informații GENDERDOC-M și să dezmință prin aceleași surse mass media informația falsă răspîndită, și anume prin pronunțarea frazei „Este falsă declarația mea precum că 92 la sută din numărul persoanelor homosexuale sunt purtători sau bolnavi de SIDA. Cer scuze de la persoanele homosexuale pentru această declarație falsă”. Se încasează de la Marchel, Episcopul de Bălți și Fălești din Eparhia de Bălți și Fălești a Bisericii Ortodoxe, în beneficiul Centrului de Informații GENDERDOC-M, suma de 10000 (zece mii) lei cu titlu de prejudiciu moral pentru ofensa adusă prin discursul de ură și incitare la discriminare. Se încasează de la Marchel, Episcopul de Bălți și Fălești din Eparhia de Bălți și Fălești a Bisericii Ortodoxe, în beneficiul Centrului de Informații GENDERDOC-M, cheltuielile de judecată în sumă de 2855,75 lei și cheltuielile pentru asistența juridică în sumă de 9708,35 lei, în total 12564,10 lei (douăsprezece mii cinci sute șaiszeci și patru lei zece bani). Măsura de asigurare a acțiunii, aplicată prin încheierea Judecătoreiei Bălți din 21 noiembrie 2012, în prezenta cauză civilă, se anulează. (f.d.174-175, 182-190)

Solicitarea apelantului:

17. La data de 10.06.2014, Marchel, Episcopul de Bălți și Fălești din Eparhia de Bălți și Fălești a Bisericii Ortodoxe (Mihăiescu Nicolae Vladimir), a înaintat apel nemotivat împotriva hotărîrii judecătoreiei Bălți din 09 iunie 2014, solicitînd: admiterea apelului, casarea hotărîrii contestate, cu emiterea unei noi Decizii de respingere a acțiunii.

18. Ulterior, la data de 09 iunie 2014, Marchel, Episcopul de Bălți și Fălești din Eparhia de Bălți și Fălești a Bisericii Ortodoxe (Mihăiescu Nicolae Vladimir) a declarat cerere de apel motivat împotriva hotărîrii judecătoreiei Bălți din 09 iunie 2014, înaintînd aceleași solicitări.

Argumentele părților:

19. În motivarea apelului, apelantul Marchel, Episcopul de Bălți și Fălești din Eparhia de Bălți și Fălești a Bisericii Ortodoxe (Mihăiescu Nicolae Vladimir), a invocat faptul că, consideră hotărîrea vizată neîntemeiată și nefondată, emisă în mod unilateral și subiectiv doar în interesele intimatului-reclamant Centrul de informație Genderdoc-M, fără a se lua în considerație poziția și opinia apelantului-pîrît Episcopul de Bălți și Fălești din Eparhia de Bălți și Fălești a Bisericii Ortodoxe precum și statutul său de chiriarh.

20. Astfel, apelantul pretinde că, nu poate fi reținută drept întemeiată concluzia instanței statuată la pct.31 or, în cadrul examinării cauzei s-a constatat cu certitudine că, apelantul Chiriarhul Eparhiei de Bălți și Fălești a Bisericii Ortodoxe din Moldova Episcopul Marchel, la data pronunțării discursului, deținea funcția de Chiriarh, avînd obligația de a predica Cuvîntul lui Dumnezeu. În acest sens, luînd în considerație statutul său de Chiriarh al Eparhiei de Bălți și Fălești a Bisericii Ortodoxe din Moldova, dînsul este obligat să propage complexul de idei, principii și învățături cu caracter religios, în care ferm crede, precum și să exercite activitate religioasă, în vederea promovării educației religioase, în conformitate cu prevederile art.4 din Legea cu privire la libertatea de conștiință, de gîndire și de religie.

21. Deci, apelantul relevă faptul că, în speța de față în discursul său promovează convingerea conform învățăturilor pe care le împărtășește, axîndu-se pe dogmele religiei creștin-ortodoxe, exteriorizîndu-și în acest sens activitatea religioasă, activitate care se manifestă prin răspîndirea învățăturii de credință, desfășurarea activităților de propăvăduire a învățăturilor creștin-ortodoxe: Păziți legile și poruncile Mele și să nu faceți nici una din ceeaa spurcăciuni...căci toate acestea spurcăciuci le-au făcut... care au fost înaintea voastră și astfel țara a fost pîngărită. (Levitic 18,26-30)

22. Mai mult ca atît, apelantul menționează că discursul prezentat nu ține de un îndemn de a discrimina pe unele persoane după careva criterii, dar, indeamnă de a nu duce un mod de viață păcătos.

23. Mai mult ca atît, apelantul consideră că discursul se încadrează perfect în limitele stabilite de Legea cu privire la libertatea de exprimare, or prin acest discurs nu a instigat la careva acte de violență și nu a admis categoric că în RM nu trebuie să existe homosexualitate. Homosexualitatea există indiferent de voința sa, însă consideră că acest fenomen este un păcat. Totodată consideră că este îndreptățit și în drept să aibă o astfel de opinie, să spună în public despre homosexualitate ca păcat, să critice homosexualitatea și să întrerprindă acțiuni în susținerea poziției sale, lucru care l-a și făcut în limitele Legii cu privire la libertatea de exprimare.

24. Prin urmare apelantul consideră că expresia pusă la originea litigiului și recunoscută prin hotărîrea instanței a fost interpretată atît de reclamantî cît și de instanță, în contradictoriul ideii și sensului cu care a fost expusă de apelant, or în esența sa sensul discursului nu denotă să fie unul de ură și incitare la discriminare a persoanelor cu orientare homosexuală, or nu a făcut referire la persoane în parte ,dar nemijlocit la păcatul homosexualității ca fenomen.

25. Mai mult ca atît, apelantul reiterează că dreptul la libera exprimare este ocrotit de Constituția RM art.32, și garantat de art. 10 al CEDO,precum și prin prevederile art.19 din PACTUL INTERNAȚIONAL cu privire la drepturile civile și politice din 16.12.1966, ratificat prin Hotărîrea Parlamentului RM nr.217-XII din 27.07.1990.

26. Deci, apaleantul relevă faptul că, prin exercitarea atribuțiilor funcției pe care o deține a urmărit scopul de a aduce la cunoștință credincioșilor creștini o ipoteză cu privire la probabilitatea consecințelor unei ipotetice angajări în serviciu, a unei homosexual infectat HIV.

27. Apelantul atenționează asupra faptului că din conținutul mesajului se conturează fapt că acesta nu conține în sine un raport și o investigație proprie a sa despre numărul de bolnavi HIV infectați, ci dimpotrivă aceasta este o expunere pe care a cunoscut-o din mass media.

28. În aceeași ordine de idei, apelantul nominalizează că este neîntemeiată și concluzia instanței despre „recunoașterea următoarei declarații a pîrîtului ca fiind falsă și astfel aducînd prejudiciu onoarei și demnității persoanelor cu oriectare homosexuală „...92% la sută din numărul cărora sunt purtători de BMH de SIDA sunt bolnavi de SIDA....”

29. In acest sens apelantul consideră că la pct.33 din Hotarirea Contestata instanța de judecata greșit a statuat precum ca „Reclamantul, centrul de informație GENDERDOC-M a demonstrat că pîrîtului a făcut declarații publice false despre homesexualitate și HIV/SIDA care nu corespund adevărului, lezînd astfel onoarea ș demnitatea persoanelor cu orientare homosexuală și a susținut un discurs un discurs de ură incitînd la discriminarea persoanelor homosexuală ”

30. În aceeași ordine de idei, apelantul atenționează asupra aplicabilității art.24 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, reclamantul trebuie să dovedească următoarele: a) pîrîtul a răspîndit informația; b) informația îl vizează și este defăimătoare; c) informația constituie o relatare cu privire la

fapte și este în esență falsă; sau d) judecata de valoare nu se bazează pe un substrat factologic suficient; e) existența și cuantumul prejudiciului cauzat.

31. Or, enumerarea acestora de către Legislator, subliniază faptul că condițiile necesare atragerii la răspundere trebuie întrunite cumulativ, iar lipsa uneia implică tacit lipsa antrenării și răspunderii în acest sens. Astfel, în conformitate cu cele nominalizate mai sus de către reclamant nu este demonstrat faptul că informația este defăimătoare, or cu atât mai mult este în esență falsă, deoarece nu constituie o proprie pîrîtului judecată de valoare, ci doar o relatare a cunoștințelor acumulate în acest sens, ci dimpotrivă aceasta se bazează pe un substrat factologic în acest sens suficient, ceea ce de fapt în speță nu a fost stabilit de către instanță.

32. Cu referire la concluzia instanței stipulată la pct.29 apelantul menționează faptul că dînsul personal în momentul interviului din 30.09.2012 și-a exercitat dreptul la libertatea de exprimare, iar libertatea de a primi și de a comunica fapte și idei apelantul și-a exercitat-o împărtășind informația primită în urma accesării saiturilor internet, drept expres prevăzut în art.3 alin. (2) din Legea cu privire la Libertatea de exprimare.

33. Invocă, că în acest sens pretențiile invocate către intimat pot fi adresate sursei de informare, adică autorului articolului plasat în cadrul paginii web, și nicidecum apelantului personal, din moment în care este doar persoana care le-a expus, dar nu le-a plasat sau a petrecut investigații și cercetări pentru determinarea numărului cert de persoane cu orientare homosexuală presupuse a fi putători de HIV/SIDA.

34. Deasemenea apelantul consideră la fel neîntemeiată și concluzia instanței cu privire la necesitatea obligării sale să aducă scuze publice reclamantului și să dezminț prin aceleași surse mass-media informația falsă răspîndită și anume prin aducerea la cunoștința publicului a dispozitivului Hotărîrii pe marginea acestui caz și pronunțarea frazei „este falsă declarația sa precum că „...92% la sută din numărul persoanelor homosexuale sunt purtători sau bolnavi de SIDA. Cer scuze de la persoanele homosexuale pentru această declarație falsă”

35. În acest sens apelantul nominalizează că aceasta constatare nu se încadrează cu cerințele Legii cu privire la libertatea de exprimare, dar reprezintă de fapt, o tentativă prin intermediul unei Hotărîri judecătorești de a limita și a descuraja pe toți cei care din diferite motive fie, religioase, fie de atitudine civică nu sînt de acord cu politicile promovate de Centrul de informație GENDERDOC-M și de a înființa în acest sens un precedent judiciar.

36. De asemenea apelantul menționează faptul că la caz, nu mai puțin important este și faptul că adițional, libertatea de exprimare, mai acoperă și posibile recurgeri la exagerări sau chiar provocări, iar dreptul la libertatea de exprimare este aplicabil nu numai în cazul unei "informații" sau "idei", care sunt primite în mod favorabil sau privesc ca inofensive sau ca o chestiune de indiferență, dar și cele care ofensează, șochează sau deranjează Statul sau orice parte a comunității .

37. Apelantul menționează că în asemenea circumstanțe, se constată că, expresiile contestate în speță pot fi considerate și ca limită admisibilă de critică într-o societate democratică, mai mult, că reieșind și din faptul că nu cuprind cuvinte jignitoare în privința reclamantului. Astfel, la caz, nu se constată anumite motive solide pentru ingerința în libertatea de exprimare a apelantului și expresiile verbale ale sale expuse într-un interviu scurt pe neprins de veste, și nu poate constitui discurs ce incită la ură și discriminare pe criteriu de orientare sexuală, în fond reprezentând o opinie personală și ipotetică.

38. Mai mult ca atât, apelantul menționează și faptul că, atât reclamantul cît și instanța și-au motivat soluțiile axîndu-se doar pe o parte a unei fraze, „...92% la sută din numărul cărora sunt purtători de BHC de SIDA sunt bolnavi de SIDA.... ”, iar în situația de facto fraza pe care a enunțat-o în discursul din 30.09.2012 este construită în așa mod „închipuiți-vă că un homosexual 92 la sută din numărul cărora sunt purtători de BHC de SIDA sunt bolnavi de SIDA se angajează la o stație de transfuzie a sîngelui, aceasta este o catastrofa. ”

39. Apelantul pretinde că se conturează faptul, că în momentul enunțării discursului din 30.09.2012 a urmărit scopul creării unei situații ipotetice, situația care ar enunța următorul sens: „Care ar fi consecințele angajării în serviciu de transfuzie a sîngelui a unei persoane HIV infectate cu orientare homosexuală?” și nici într-un fel nu s-a urmărit scopul incitării la discriminare a persoanelor cu orientare homosexuală presupuse a fi purtători de HIV/SIDA, după cum se menționează în cererea de chemare în judecată înaintată de reclamant.

40. Totodată lipsa unui scop de incitare la discriminare în sensul prevăzut de Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.7 din din 24.12.2012, se demonstrează prin tonul cu care a fost făcută declarația, în acest sens Curtea Supremă de Justiție reiterează: „Instanțele urmează să țină cont și de

tonul echilibrat al informației difuzate în presă sau în altă modalitate, limbajul moderat utilizat, de convingerea că informația a fost difuzată cu bună-credință și în concordanță cu principiile jurnalismului ce implică responsabilități (Hotărîrea CEDO din 23.10.2007, cazul Flux și Samson c. Moldovei; Hotărîrea CEDO din 11. 10.2005, cazul Savițchi c. Moldovei), "

41. Or, din discursul enunțat, anume rezonanța și vocea sa plină de calmitate și cuget, precum și convingerea acestuia că î-și exprimă profunda îngrijorare de oamenii beneficiari ai posibilelor servicii medicale prestate de către persoane cu orientare homosexuală infectate de HIV/SIDA, denotă și scoate la evidență adevărate motive care au fost și catalizatorii expunerii într-o astfel de manieră asupra problemei în cauză. Apelantul menționează că acest fapt este ușor probat prin înregistrare video a discursului pîrîtului. Buna-credință, cu care a fost expus discursul combate cerința reclamantului și soluția instanței de al recunoaște a fi unul de incitare la ură și dicriminare.

42. Cu referire la concluzia instanței de încasare a prejudiciului moral în valoare de 10000 lei, apelantul relevă faptul că, consideră prezenta solicitare lipsită de temeii de fapt și de drept și în acest sens atenționează asupra faptului că, în conformitate cu prevederile hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.7 din 24.12.2012 pentru intervenirea răspunderii juridice este necesar un cumul a trei condiții enumerate în alin. (2) al art. 7 din Legea cu privire la libertatea de exprimare, și anume: dacă informația este falsă, este defăimătoare și permite identificarea persoanei vizate de informație.

43. Apelantul consideră că în speța de față a demonstrat că informația expusă în discursul său nu este falsă, dat fiind faptul că nu dîsnul este purtătorul răspunderii pentru răspîndirea acesteia, dat fiind faptul că anterior aceasta a fost expusă publicului prin intermediul mass-media, cu atît mai mult aceasta nu este defăimătoare pentru că conține în sine doar o presupunere și o îngrijorare în urma alcătuirii unei ipoteze, și nicidecum o afirmație certă și clară despre un fapt deja împlinit, și în final menționează că reclamant în cererea de față este Centrul de Informații GENDERDOC-M, care în conformitate cu scopul enunțat în Statutul său prestarea serviciilor informaționale și oferirea utilizatorilor a unor informații veridice, complete și operative privind soluționarea problemelor henderiene (de relații dintre sexe) de către societate; în prezent și trecut, astfel devine incertă persoana despre care s-a ținut discursul vizat de obiectul prezentului litigiu. În așa mod apelantul conchide că în conformitate cu prevederile art.5 alin.(1) Nimeni nu poate fi urmărit pentru convingeri, gîndire, credință sau necredință religioasă. Iar, în speța de față apelantul a dovedit ca și-a exprimat propriile convingeri, fără a instiga la ură și discriminare.

44. În fine, apelantul nominalizează că cuantumul cheltuielilor de asistență juridică solicitat, și admis de către instanța de judecată în valoare de 12 564,10 lei este unul exagerat, or instanța urmează să admită această cerință doar în cazurile în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cu atît mai mult, la stabilirea volumului serviciilor de asistență juridică, nu au fost luate în considerație prevederile Recondării Baroului Avocaților din RM privind cuantumul onorariilor percepute în diverse categorii de cauze, inclusive în cauzele civile cu caracter patrimonial, aprobată la 29.12.2005.

45. În ședința de judecată, în instanța de apel, apelantul Chiriarhul Eparhiei de Bălți și Fălești a Bisericii din Moldova Episcopul Marchel (Mihăiescu Nicolae Vladimir), a solicitat admiterea apelului, casarea hotărîrii instanței de fond, cu emiterea unei noi decizii și respingerea acțiunii.

46. Reprezentantul apelantului, avocatul Pavel Midrigan în ședința de judecată în instanța de apel a solicitat admiterea apelului, pe motivele invocate în cererea de apel, casarea hotărîrii contestate, cu emiterea unei noi Decizii de respingere a acțiunii.

47. Avocatul, Gherasim Angela în calitate reprezentant a apelantului Chiriarhul Eparhiei de Bălți și Fălești a Bisericii din Moldova Episcopul Marchel (Mihăiescu Nicolae Vladimir), în ședința de judecată, în instanța de apel a solicitat admiterea apelului, casarea hotărîrii instanței de fond și emiterea unei noi hotărîri prin care să fie respinsă integral acțiunea.

48. Reprezentantul intimatului, avocatul Străisteanu Doina Ioana, în instanța de apel a solicitat respingerea apelului și menținerea hotărîrii instanței de fond.

49. Reprezentantul intimatului, Alexei Marcicov – președintele Centrul de Informații „GENDERDOC-M,, în ședința de judecată, a instanței de apel a solicitat respingerea apelului și menținerea hotărîrii primei instanțe.

Aprecierea instanței de apel:

50. Audiind participanții la proces, studiind cererile de apel, în coraport cu materialele cauzei, Colegiul civil a ajuns la concluzia că apelul înaintat de către Marchel, Episcopul de Bălți și Fălești din Eparhia de Bălți și Fălești a Bisericii Ortodoxe (Mihăiescu Nicolae Vladimir), este neîntemeiat și care urmează de a fi respins, cu menținerea hotărîrii primei instanțe din următoarele considerente:

51. În conformitate cu art.385 alin.(1) lit.a) CPC instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărîrea primei instanței.

52. În ședința de judecată, în ordine de apel, cu certitudine s-a constatat faptul că, la data de 30 septembrie 2012 pîrîtul-apelant Marchel, Episcopul de Bălți și Fălești din Eparhia de Bălți și Fălești a Bisericii Ortodoxe, a oferit un interviu pentru Publika TV, în cadrul căruia pîrîtul a declarat următoarele: „Legea de egalitate a șanselor care a deschis larg poarta pentru, așa zice eu, creîndu-le în sensul acesta condiții de Edem, un rai pentru homosexuali, să-i mai stopeze un pic să nu li se permită chiar să se angajeze în cîmpul de lucru în instituțiile educaționale, în instituțiile de ocrotire a sănătății și instituțiile de alimentare publică, închipuiți-vă că un homosexual, 92 la sută din numărul cărora sunt purtători de BHC de SIDA sunt bolnavi de SIDA se angajează la o stație de transfuzie a sîngelui, aceasta este o catastrofă”.
53. La 15 octombrie 2012 reclamantul a adresat pîrîtului o cerere prealabilă prin care a cerut scuze publice la adresa comunității persoanelor LGBT pentru declarația sa prin care incită la discriminarea persoanelor cu orientare homosexuală, să dezmință informația privind „92 la sută din numărul cărora sunt purtători de SIDA sunt bolnavi de SIDA” și să repare prejudiciul moral cauzat astfel onoarei și demnității persoanelor cu orientare homosexuală.
54. Conform art.16 al.(1) din Legea RM nr.64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare, pîrîtul era obligat să examineze cererea prealabilă în termen de 5 zile de la primirea ei. Faptul primirii cererii prelabile de către pîrît este probată prin avizul de recepție primit de pîrît la 17 octombrie 2012.
55. Pînă în ziua depunerii cererii de chemare în judecată, pîrîtul nu a comunicat cu reclamantul să aducă la cunoștință răspunsul în baza cererii prelabile. Chiar și după expirarea termenului de 5 zile oferit de lege, pîrîtul a refuzat examinarea cererii prelabile, ce a servit temei pentru reclamant de a se adresa în judecată.
56. La data de 19.11.2012 Centrul de Informații GENDERDOC-M a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Marchel, Episcopul de Bălți și Fălești din Eparhia de Bălți și Fălești a Bisericii Ortodoxe, privind recunoașterea declarației ca fiind discurs de ură și incitare la discriminare a persoanelor cu orientare homosexuală, obligarea să aducă scuze publice și să dezmință informația răspîndită, repararea prejudiciului moral pentru ofensa adusă prin discursul de ură și incitare la discriminare, compensarea cheltuielilor de judecată. (f.d.5-10)
57. Prin hotărîrea judecătoreiei Bălți din 09 iunie 2014, acțiunea s-a admis. (f.d.174-175, 182-190) Hotărîre contestată cu apel de către Marchel, Episcopul de Bălți și Fălești din Eparhia de Bălți și Fălești a Bisericii Ortodoxe (Mihăiescu Nicolae Vladimир) (f.d.179, 199-207)
58. Conform prevederilor art. 10 al Convenției pentru apărarea Drepturilor Omului și al Libertăților fundamentale Roma, 4.XI.1950, ratificată de Republica Moldova prin Hotărîrea Parlamentului nr. 1298-XIII din 24 iulie 1997, orice persoană are dreptul la libertate de exprimare. Acest drept include libertatea de opinie și libertatea de a primi sau a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică Statele să supună societățile de radiodifuziune, cinematografie sau televiziune unui regim de autorizare. Exercițarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrîngeri sau sancțiuni prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei, a reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea informațiilor confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.
59. Potrivit prevederilor art. 17 al Convenției pentru apărarea Drepturilor Omului și al Libertăților fundamentale Roma, 4.XI.1950 ratificată de Republica Moldova prin Hotărîrea Parlamentului nr. 1298-XIII din 24 iulie 1997, nicio dispoziție din prezenta Convenție nu poate fi interpretată ca autorizînd unui stat, unui grup sau unui individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau libertăților recunoscute de prezenta Convenție, sau de a aduce limitări acestor drepturi și libertăți, decât cele prevăzute de această Convenție.
60. În conformitate cu prevederile art. 4 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova, dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.
61. Potrivit prevederilor art. 32 din Constituția Republicii Moldova, oricărui cetățean îi este garantată libertatea gîndirii, a opiniei, precum și libertatea exprimării în public prin cuvînt, imagine sau prin alt mijloc posibil. Libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei

persoane la viziune proprie. Sînt interzise și pedepsite prin lege contestarea și defăimarea statului și a poporului, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial, la violență publică, precum și alte manifestări ce atentează la regimul constituțional.

62. Conform prevederilor art. 14 alin.(1) și alin.(2) CC, persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel. Se consideră prejudiciu cheltuielile pe care persoana lezată într-un drept al ei le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului încălcat, pierderea sau deteriorarea bunurilor sale (prejudiciu efectiv), precum și beneficiul neobținut prin încălcarea dreptului (venitul ratat).

63. Potrivit prevederilor art. 15 CC drepturile personale nepatrimoniale și alte valori nemateriale sînt apărute în cazurile și în modul prevăzut de prezentul cod și de alte legi, în limita în care folosirea modalităților de apărare a drepturilor civile reiese din esența dreptului încălcat și din caracterul consecințelor acestei încălcări.

64. În conformitate cu prevederile art. 1398 alin.(1) CC, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

65. Conform prevederilor art. 16 alin.(1-4) CC, orice persoană are dreptul la respectul onoarei, demnității și reputației sale profesionale. Orice persoană este în drept să ceară dezmințirea informației ce îi lezează onoarea, demnitatea sau reputația profesională dacă cel care a răspîndit-o nu dovedește că ea corespunde realității. La cererea persoanelor interesate, se admite apărarea onoarei și demnității unei persoane fizice și după moartea acesteia. Dacă informația care lezează onoarea, demnitatea sau reputația profesională este răspîndită printr-un mijloc de informare în masă, instanța de judecată îl obligă să publice o dezmințire la aceeași rubrică, pagină, în același program sau ciclu de emisiuni în cel mult 15 zile de la data intrării în vigoare a hotărîrii judecătorești.

66. Potrivit prevederilor art.1422 CC în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial. Reparația prejudiciului moral se face și în lipsa vinovăției autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declarației scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea ilegală în calitate de sancțiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunității și în alte cazuri prevăzute de lege.

67. În conformitate cu prevederile art. 1423 alin.(1) și alin.(2) CC, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luînd în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

68. Potrivit prevederilor art. 3 alin.(1-4) al Legii RM nr.64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare, orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi și de a comunica fapte și idei. Libertatea de exprimare protejează atât conținutul, cît și forma informației exprimate, inclusiv a informației care ofensează, șochează sau deranjează. Exercițarea libertății de exprimare poate fi supusă unor restrîngerii prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, pentru a apăra ordinea și a preveni infracțiunile, pentru a proteja sănătatea și morala, reputația sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești. Restrîngerea libertății de exprimare se admite doar pentru protejarea unui interes legitim prevăzut la alin.(3) și doar în cazul în care restrîngerea este proporțională cu situația care a determinat-o, respectîndu-se echilibrul just dintre interesul protejat și libertatea de exprimare, precum și libertatea publicului de a fi informat.

69. Conform prevederilor art. art.24 al Legii RM nr.64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare, reclamantul trebuie să dovedească că: a) pîrîtul a răspîndit informația, b) informația îl vizează și este defăimătoare, c) informația constituie o relatare cu privire la fapte și este în esență falsă, e) existența și cuantumul prejudiciului cauzat.

70. În conformitate cu prevederile 26 alin.(1) al Legii RM nr.64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare, orice persoană este în drept să ceară în instanța de judecată dezmințirea relatărilor false și defăimătoare cu privire la fapte.

71. Potrivit prevederilor art. 29 alin.(1) al Legii RM nr.64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare, instanța de judecată va acorda o compensație de natură să aducă satisfacție persoanei lezate. La stabilirea cuantumului compensației pentru prejudiciul moral, acordată persoanei fizice, instanța de judecată va lua în considerație caracterul și gravitatea suferințelor fizice și psihice cauzate reclamantului, caracterul informației răspândite, gradul de răspîndire a informației, personalitatea reclamantului, reputația pîrîtului, gradul de vinovăție a pîrîtului, consecințele răspîndirii informației defăimătoare, starea materială a reclamantului și cea a pîrîtului, publicarea rectificării, dezmințirii sau acordarea dreptului la replică pînă la depunerea cererii de chemare în judecată și alte circumstanțe importante pentru examinarea cauzei.

72. Raportînd prevederile normelor suscitade la speța dată, Colegiul civil relevă faptul că instanța de fond corect, legal și întemeiat a adoptat soluția de a admite acțiunea înaintată de către Centrul de Informații „GENDERDOC-M,, împotriva lui Marchel, Episcopul de Bălți și Fălești din Eparhia de Bălți și Fălești a Bisericii Ortodoxe (Mihăiescu Nicolae Vladimir), privind recunoașterea declarației ca fiind discurs de ură și incitare la discriminare a persoanelor cu orientare homosexuală, obligarea să aducă scuze publice și să dezmințe informația răspîndită, repararea prejudiciului moral pentru ofensa adusă prin discursul de ură și incitare la discriminare, compensarea cheltuielilor de judecată.

73. Or, reieșind din materialele pricinii și în consonanță cu declarațiile participanților la proces date în instanța de fond și în instanța de apel Colegiul civil, cu certitudine constată faptul că, pîrîtul-apelant a făcut declarații publice despre persoanele cu orientare homosexuală, afirmînd că legea cu privire la asigurarea egalității este un EDEM, un rai pentru ei, facînd uz de poziția pe care o ocupă, pentru a chema membrii societății să nu le permită „să se angajeze în cîmpul muncii, în instituțiile educaționale, în instituțiile de ocrotire a sănătății și în instituțiile de alimentare publică”, considerînd că persoanele cu orientare homosexuală sînt nedemni și periculoși.

74. Prin urmare, Colegiul civil concluzionează faptul că instanța de fond just și legal a reținut că, pîrîtul-apelant prin discursul public expus personal de către acesta, și-a mainivestată direct, conștient și perceptibil poziția de ură față de persoană și cheamă în mod direct societatea să discrimineze persoana pe motivul orientării sexuale, ceea ce contribuie la stigmatizarea persoanelor cu orientare homosexuală ca fiind persoane nedemne și încurajează la acțiuni de violență și discriminare.

75. Astfel, în consonanță cu materialele pricinii Colegiul civil cu certitudine constată faptul că, actele cauzei atestă că este falsă declarația pîrîtului-apelant precum că 92 la sută din numărul persoanelor cu orientare homosexuală sunt purtători de SIDA, bolnavi de SIDA, fapt confirmat inclusiv prin Raportul oficial al MS RM și ca urmare declarațiile publice ale apelantului sînt neargumentate și nefondate științific, avînd ca scop răspîndirea urii și incitare la discriminarea persoanelor cu orientare homosexuală.

76. În conexiunea celor relatate Colegiul civil reține drept juste și întemeiate aprecierile instanței de fond privind faptul că, declarațiile apelantului, fiind bazate pe informație distorsionată și falsă, implică răspunderea ca persoană publică a Bisericii Ortodoxe, fiind eparhul Eparhiei de Bălți și Fălești. Exercițarea dreptului la libertatea religiei și a opiniei nu poate duce ca consecință la discriminarea, marginalizarea și ură față de persoanele cu orientare homosexuală. Confesiunea religioasă împărtășită de orice persoană nu-i oferă dreptul acesteia să incite la discriminare, ură și intoleranță față de persoanele de alte religii, altă rasă, altă limbă, altă orientare sexuală, pentru că aceasta constituie abuz și este interzis prin prisma Articolului 17 din Convenție.

77. Distinct de cele enunțate, instanța de apel se expune critic asupra argumentelor apelantului indicate în pct.1 a cererii de apel privind faptul că discursul apelantului a fost spus în calitatea sa de Chiriarh al Eparhiei de Bălți și Fălești a Bisericii din Moldova Episcopul Marchel cu scopul de a promova învățăturile creștine în limitele Legii RM nr.64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare și nu cu scopul de a promova ura și discriminarea persoanelor pe criteriile orientării sexuale.

78. Or, reșind din prevederile art.10 alin.(2) coraborate cu prevederile art. 17 al Convenției pentru apărarea Drepturilor Omului și al Libertăților fundamentale Roma, 4.XI.1950, ratificată de Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr. 1298-XIII din 24 iulie 1997, corelate cu prevederile art.32 al Constituției Republicii Moldova și art. 3 alin.(1-4) al Legii RM nr.64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare, Colegiul civil relevă faptul că, dreptul la libertatea de exprimare nu este unul absolut, ci este supus unor limitele legale, care stabilesc, aria de realizarea a

acestui drept determinînd, în mod prohibitiv, interzicerea și pedepsirea conform legii a îndemnului la ură și incitării la discriminare.

79. Prin urmare, Colegiul civil relevă faptul că, indiscutabil dreptul la libertatea de exprimare este garantat tuturor membrilor societății, indiferent de statutul și poziția pe care o au în societate, care însă nu sunt îndreptățiți a abuza de acest drept și a depăși limitele legale prescrise în acest sens, iar în speța dată se constată faptul că apelantul, prin discursul său depășește, vădit, cert și flagrant, limitele dreptului său la libertatea de exprimare, utilizînd conștient informații distorsionate și false manifestîndu-și vădit, în mod public și perceptibil poziția sa negativă de ură și de incitare la discriminare față de persoana cu implicarea interpretării subiective a dogmelor religioase în acest sens.

80. Deasemnea, Colegiul civil consideră declarative și neîntemeiate arguemntele apelului menționate în pct.2 al cererii de apel privind netemeinicia concluziei instanței de fond privind caracterul fals al informației utilizate în discursul apelantului cu referire la procentajul purtătorilor de BИЧ și bolnavilor de SIDA în rîndul persoanelor cu orientare homosexuală, or, reîșind din materialele pricinii cu certitudine se constată faptul că, aceste informații utilizate cu distorsionare în discursul apelantului nu au susținere științifică și statistică.

81. Mai mult ca atît, aceste informații se combat și prin Raportul oficiale în acest sens și însăși faptul utilizării unui element discriminatoriu, în speța data- boala, pentru incitarea la ură deja reprezintă un abuz de drept.

82. Distinct de cele menționate, Colegiul civil, menționează că, informația falsă utilizată în discurs de către apelant, a fost accesată sau nu, de pe un web site, reprezintă o apreciere declarativă neprobată și nu îndreptățește apelantul de a o utiliza cu pronunțarea în public și a incita la ură și discriminare astfel, or, o încălcare de drept nu poate fi tolerată și lăsată fără sancțiune din motivul generării ei de o altă încălcare de drept.

83. Cu referire la argumentul apelantului menționat în pct.3 al apelului privind netemeinicia soluției instanței de fond de obligare a apelantului de a aduce scuze publice intimatului și a dezminți informația din declarația sa cu privire la procentajul purtătorilor de BИЧ și bolnavilor de SIDA în rîndul persoanelor cu orientare homosexuală, din motiv că această soluție nu se încadrează în limitele legii și este bazată pe o rupere din contextul discursului nominalizat care a fost expus cu bună-credință și exprimă o îngrijorare a apelantului, Colegiul civil se expune critic. Or, în discursul său apelantul, în mod public și perceptibil utilizează, personal informații false care atentează la valorile personal-nepatrimoniale ocrotite de lege, incită la ură și discriminare și care urmează a fi dezmințite de autorul care le-a utilizat în public – apelantul.

84. Mai mult ca atît, Colegiul civil, menționează faptul că aprecierile subiective a apelantului bazate pe părerile și presupunerile acestuia privind faptul că prin discursul dat apelantul nu și-a manifestat intenția de incitare la ură și aprecierea discriminatorie față de persoana avînd cu totul altă intenție, închipuire și îngrijorarea, sunt neîntemeiate și nu pot afecta legalitatea soluției instanței de fond or, în speța dată confirmarea caracterului discriminatoriu și incitării la ură față de persoana se referă la forma și conținutul discursului și nu la presupusa intenție, închipuire și îngrijorare a apelantului, care urmează să-și asume integral toate efectele discursului său, ci nu parțial, numai în limita intenției, închipuirii și îngrijorării apelantului.

85. Deasemnea Colegiul civil se expune critic și asupra argumentului apelantului menționat în pct.4 al cererii de apel privind cuantumul prejudiciului moral stabilit de instanța de fond, or, acest argument este în contradicție cu argumentele apelantului privind inexistența încălcărilor de drept pretinse de către reclamantul-apelant, dat fiind faptul că aceste argumente se exclud reciproc.

86. Distinct de cele enunțate, Colegiul civil relevă faptul că apelantul nu a prezentat probe, necesare, veridice, incontentestabile, pertinente și concludente care ar confirma faptul că prejudiciul cauzat de apelant nu corespunde sumei încasate de instanța de fond cu titlul de prejudiciu moral.

87. Or, potrivit prevederilor art.118 alin.(1) CPC fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

88. Colegiul civil, se expune critic și asupra argumentelor apelului privind netemeinicia soluției instanței de fond privind încasarea cheltuielilor de judecată și stabilirea eronată a cuantumului cheltuielilor de asistență juridică, dat fiind faptul că acest argument este în contradicție cu argumentele apelului expuse asupra fondului cauzei or, acestea se exclud reciproc, dat fiind faptul că pretinzînd netemeinicia pretențiilor intimatului și solicitînd respingerea acestora, în același timp apelantul pretinde caracterul exagerat al cheltuielilor de judecată, admițînd astfel temeinicia și legalitatea soluției primei instanțe cu referire la fondul cauzei.

89. În circumstanțele susenunțate și prin prisma prevederilor suscitade, Colegiul civil conchide faptul că, instanța de fond a examinat obiectiv, echidistant și imparțial toate împrejurările cauzei, a aplicat corect legea materială și procesuală, fapt care are ca efect, adoptarea unei soluții legale și întemiate, cu respectarea tuturor drepturilor procesuale, inclusiv cu respectarea dreptul la un proces echitabil prescris în art. 6 CEDO.

90. Prin urmare, din considerentele menționate și având în vedere că prima instanță a examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material și procedural, a verificat și apreciat probele administrate în conformitate cu art. 130 Codul de procedură civilă și a emis hotărâre legală, iar argumentele invocate de apelant sunt declarative, neîntemeiate și Colegiul civil, ajunge la concluzia de a respinge apelul și de a menține hotărârea judecătorească atacată.

91. Distinct de cele enunțate Colegiul civil consideră necesar a încasa cheltuielile de judecată pentru faza apelului de la pîrîtul-apelant Marchel, Episcopul de Bălți și Fălești din Eparhia de Bălți și Fălești a Bisericii Ortodoxe (persoana fizică -Mihăiescu Nicolae Vladimir) în beneficiul reclamnatului-intimat Centrul de Informații „GENDERDOC-M., în sumă de 7323(șapte mii trei sute douăzeci și trei)lei, cu titlul de cheltuielil de asistență juridică confirmate prin factura nr.2277345 (f.d.227).

92. Or, potrivit prevederilor art.94 alin.(1) CPC RM, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pîrîtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

93. Conform prevederilor art.96 alin.(1) CPC RM, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

94. Astfel, având în vedere faptul că hotărârea primei instanțe este întemeiată și legală, iar motivele invocate de către Marchel, Episcopul de Bălți și Fălești din Eparhia de Bălți și Fălești a Bisericii Ortodoxe (Mihăiescu Nicolae Vladimir), sunt neîntemeiate, declarative și contradictorii, Colegiul Civil ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat și de a menține hotărârea primei instanțe, cu încasarea cheltuielilor de judecată pentru faza apelului de la pîrîtul-apelant Marchel, Episcopul de Bălți și Fălești din Eparhia de Bălți și Fălești a Bisericii Ortodoxe (persoana fizică Mihăiescu Nicolae Vladimir) în beneficiul reclamnatului-intimat Centrul de Informații „GENDERDOC-M., în sumă de 7323(șapte mii trei sute douăzeci și trei)lei.

95. În conformitate cu art.385 al.1 lit. a) art.390 CPC Colegiul Civil

d e c i d e:

Se respinge apelul declarat de către Marchel, Episcopul de Bălți și Fălești din Eparhia de Bălți și Fălești a Bisericii Ortodoxe (Mihăiescu Nicolae Vladimir).

Se menține hotărârea judecătoreiei Bălți din 09 iunie 2014, în pricina civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Centrul de Informații „GENDERDOC-M., împotriva lui Marchel, Episcopul de Bălți și Fălești din Eparhia de Bălți și Fălești a Bisericii Ortodoxe (Mihăiescu Nicolae Vladimir), privind recunoașterea declarației ca fiind discurs de ură și incitare la discriminare a persoanelor cu orientare homosexuală, obligarea să aducă scuze publice și să dezmințã informația răspîndită, repararea prejudiciului moral pentru ofensa adusă prin discursul de ură și incitare la discriminare, compensarea cheltuielilor de judecată.

Se încasează cheltuielile de judecată pentru faza apelului de la pîrîtul-apelant Marchel, Episcopul de Bălți și Fălești din Eparhia de Bălți și Fălești a Bisericii Ortodoxe (persoana fizică Mihăiescu Nicolae Vladimir) în beneficiul reclamnatului-intimat Centrul de Informații „GENDERDOC-M., în sumă de 7323(șapte mii trei sute douăzeci și trei)lei.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței,

Judecătorii,

Iulia Grosu

Aliona Corcenco

Dumitru Corolevschi

